

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Nono.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

um expositum, sacrorum siue spiritualium statum, multo propterea
rem & populariorem esse quam profanorum siue secularium. Quare
necesse est rempublicam Christianam perire, & hoc preceptum subverti.
Vbi enim talis aliquis Episcopus esset qui tanta diligentia & opera om-
nes ordines siue stat⁹ curare deberet, inspectare, visitare, conari, ut debet,
certe vel vna sola ciuitas ei fieret nimia. Nam & Apostolorum tempo-
ribus, quum Ecclesia florentissima esset, singulis ciuitatibus singuli erant
episcopi, estum minima pars mundi Christiana esset. Quomodo ergo
foeliciter cum rebus humanis agatur, vno Episcopo tantum, altero
tantum, hoc totum, illo dimidium orbem terrarum sibi vendicante &
volente? Temporis igitur huius est, deum obsecrare pro gratia. Eccle-
siasticę enim potestatis habemus satis, sed ecclesiastici regiminis vel nihil
vel minimum. Interim poterit adiuuare qui scit, ut collegia sacerdotum,
cenobia, parrochię, & scholę bene curentur & regantur. Nam & hoc
quoq; esset officij Ecclesiasticę potestatis, ut minus collegiorum, monas-
teriorum, scholarum faceret, vbi non possent prouentibus ornari. Mul-
to enim melius est nullum monasterium vel collegium, quam malum
regimen, mala administratio in illis, qua deus tantum grauius offenditur.

NONO.

¶ Quando igitur superioritas suum officium & opus adeo permittit
concedere, & adeo peruersa est, necessario sequitur ut sua potestate abusa-
tatur, sibi proponens externa mala opera, non secus atq; parentes, si quid
precipiant quod contra deum sit. Hic enim oportet nos sapere. Nam
Apostolus predixit, ea tempora periculosa futura, in quibus huiusmodi
superiores siue magistratus imperarent. Habet enim hanc speciem quas
si repugnetur eorum potestati, quando vel non sit, vel impeditur quic-
quid statuunt. Tum ergo sumamus in manu tria prima precepta dei,
& dexteram tabulam, certi, neminem mortalium neq; Episcopum, &
Papam, neq; Angelos posse quippiam statuere vel precipere, his tribus
preceptis & eorum operibus contrarium, diuersum, repugnans & non
auxiliare. Quod si contra moluntur, nihil neq; valet, neq; obligat.
Nos quoq; peccamus eiusmodi preceptis & constitutionibus obtem-
perantes, vel ea patientes & conuiuētes. Ex quo facile est intelligere, quā
non comprehendantur egroti preceptis ieiunij, sed ne grauidę quidē mulie-
res, & qui alioq; cura iacturā ieiunare nō possūt. Atq; ut alioq; ferantur,
nra etate ex Roma nihil aliud proficiscit, nisi empōriū & nūdiatio rerū
Ecclesiasticarū, q̄ publicę & ipudēter emūtur & vādūtur, remissioes si-
ue indulgētię, parrochię, cenobia, dioceses, ppositurę, sacerdotia siue bñs
ficia Ecclesiastica, & quicquid vnq; passim cōditū siue fūdātū ē ad dei cultus
ram, p quę nō solū oēs opes, facultates, & pecunię orbis terrarū Romā
aguntur & trahuntur, quę minima fuerit iactura, sed etiam parrochię

Quatenus
obligatio
minimum tras
ditiones.

dioceses, prelatuꝝ conuelluntur, relinquuntur, deuaſtantur ita vt neglecto & perſo populo, dei verbo, nomine & gloria peſſum eunte, fides q̄q̄ inereat, vt tandem eiufmodi collegia & officia non modo indoctis, ineptis & indignis, verum etiam pleraq̄ Romanis maximis & primoribus omnium nebulonum in toto orbe terrarum contingant. Itaq̄ ad dei culturam, ad predicandum populo, regendum, & corrigendum funt data ſunt, oportet nunc equiſonibus, ſtabularijs, mulionibus, imo ne quid impudentius dicam, Romanenſibus ſcortis & ſcortatoribus ſeruire, vnde tamen non plus gratitudinis ad nos redit, quam quod nos viciffim vt fatuos derident.

DECIMO.

¶ Poſtq̄ ergo hæ intolerabiles ineptiæ omnes ſub nomine dei & S. Petri ſunt, quali vero dei nomen & Eccleſiaſtica poteſtas inſtituta ſit ad dei gloriam dedecori & luſu habendam, Chriſtianam rempublicam in corpore & anima perdendam, debemus certe quantum a nobis fieri poteſt, reſiſtere. Hic enim oportet nos facere ad exemplum proborum filiorum, quorum parentes mente capti ſunt, & primo omnium diſpicere, vnde hoc ius natum ſit, vt ad dei culturam vel alendos noſtros filios fundata & inſtituta permittenda ſint. Rome degenibus contingere & ſeruire, & hic vbi eſſe conuenit omiſſere. Cur ita inſanimus? Epiſcopis & Eccleſiaſticis primoribus hic adeo ceſſantibus, vt non ſoli non reſiſtant, ſed etiam timeant & Chriſtianam rempublicam ita perire permittant, primum inuocato humiliter deo ad repugnandum his malis, deinde manu rem aggreſſi, interdicta Romanenſibus tabellarijs via manuſerere & ciuilliter renunciemus, ſi velint ſacerdotijs ſiue beneficijs eccleſiaſticis bene & fideliter præeſſe, vt ea coram poſſideant, populũ conſcionibus & bonis exemplis docentes. Quod ſi nolint, ſiue Romæ ſiue alibi degant, templa deuaſtantes & diripientes, permittantur Pontifici Rho. cui ſeruiunt, alendi. Neq̄ enim decet vt Pont. Rho. eius miniſtros, eius vulgus, imo eius ſcortatores & ſcorta nutriamus, cũ iactura & perniciẽ noſtrarum animarum. Ecce hi veri eſſent Turcæ, primi oĩm a regibus, principibus, & nobilitate inuadendi, non cum ſpe & cogitatione priuati commodi, ſed amore ſoli reipublice Chriſtiane, & ad impedienda ſcandala & offendiſcula, & blaſphemiẽ diuini nominis. Ita ergo illiuſmodi ſacri ſiue ſpirituales a nobis fuerint tractandi & habendi, vt pater furioſus, qui niſi (cum timore tamen & reuerentiã) caperetur & coereatur poſſet & filios & patrimonium & omnia perdere. Sic habenda eſt quidem a nobis Romana poteſtas honorifice, vt ſummus noſter pater, ſed tamen quia inſaniunt & furunt a propoſito ſuo ita arcendi, ne per id Chriſtiana reſpublica peſſum eat.